

VAN DE REDACTIE

Bijdragen voor de volgende aflevering, ook van onze correspondenten, worden bij de Redactie gaarne ingewacht, uiterlijk **1 februari 1972**.

Naar een West-Europese samenwerking?

Onlangs werden te Eindhoven en te Antwerpen oriënterende besprekingen gevoerd tussen topfiguren uit gildekringen van velerlei nationaliteit om de wenselijkheid en de mogelijkheid te onderzoeken van een toekomstige samenwerking in West-Europees verband.

Ter nadere voorbereiding van een dergelijke samenwerking werd inmiddels een **comité** gevormd, waarin ondermeer de Bond van Duitse „Schützenbruderschaften“ (met Dr. Th. Reintges), de Belgische Hoge Gilderaaden van Brabant (met Prof. Dr. J. Verbeselt) en de Kempen (met Dr. E. Van Autenboer), alsook de Noord-Brabantse (met Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen), de (Nederlands- en Belgisch-) Limburgse en de Gelderse Federaties vertegenwoordigd zijn. Ook met de Franstalige gilden wordt contact opgenomen.

Gezaghebbende adviseurs als Prof. Dr. K. C. Peeters uit Antwerpen worden daartoe geraadpleegd en men streeft bij deze bundeling van het wijd verspreide gildewezen naar een „eenheid in verscheidenheid“!

De Gildetrom zet voor dit initiatief gaarne het venster wijd open! De redactie prijst zich dan ook gelukkig thans reeds een bijdrage te kunnen opnemen van de grote promotor **Dr. Theo Reintges** (priester en leraar) uit Keulen, die met zijn proefschrift „Ursprung und Wesen der spätmittelalterlichen Schützengilden“ (Bonn 1963) een wetenschappelijk werk van formaat leverde.

Deze bijdrage van Dr. Reintges (een weergave van zijn te Antwerpen gehouden referaat) werd vertaald en voor onze lezers bewerkt door onze toegewijde medewerker, de heer J. A. J. Becx te Hilvarenbeek, die tevens als waarnemer voor De Gildetrom bovengenoemde besprekingen bijwoonde en er waardevolle contacten legde.

Landjuweel Tilburg 1971. De Gilden, die aan dit Landjuweel deelgenomen hebben, maar het **herinneringsschild** nog niet afhaalden, kunnen zich daartoe alsnog tot uiterlijk 31 december 1971 in verbinding stellen met het voormalig secretariaat, Burgemeester van Meursstraat 38 te Tilburg, telefoon 04250 - 71650.

Zalig Kerstfeest

Ook „de Gildetrom“ staat weer in het teken van het Kerstfeest. We zouden zo graag een echt Kerstfeest, een feest voor allen zien over heel de wereld. Wanneer ik u, Gildebroeders, allen oprecht een Zalig Kerstfeest toewens, dan gaan mijn gedachten uit naar alle mensen, maar naar u in het bijzonder.

In deze rumoerige tijd met telkens weer veranderingen en waarin - volgens anderen - de veranderingen niet vlug genoeg komen, hebben wij in onze kring steeds meer behoefte aan *degelijke steunpunten*.

De gildebroeders, die wat hun traditie betreft zo sterk in het verleden geworteld zijn, kunnen een steunpunt zijn in onze tijd. Houdt vast aan uw tradities maar beziet ze met een oog gericht op de toekomst. Het is al een heel oud spreekwoord: Probeer alles, test alles op zijn waarde en behoud het goede. Christus is altijd de bezielende factor van het Gildewezen geweest. Er zijn wel eens mensen, die een Gilde als pure folklore zien, met wetten en voorschriften, die nu niet veel meer betekenen. Maar dan zien ze het verkeerd. Het gaat om de geest, die daarachter schuilt.

Het gaat om de geest, die u als Gildebroeders bezielt. We zien u graag trekken, vendelen, we maken graag uw schuttersfeesten mee, omdat we daarin zulk een fijne onderlinge band ontmoeten.

Wel zult u zelf u steeds opnieuw moeten bezinnen op uw idealen. Een feest als Kerstmis is daarvoor heel geschikt. Vroeger werd Kerstmis altijd op de zelfde manier gevierd. Het was zo gevoelig, we vonden het romantisch. Tegenwoordig is daar nogal eens een reactie tegen. Dat is geen afbraak van het Kerstfeest. Het is een nieuwe bezinning en misschien gaat Kerstmis daardoor meer werkelijk tot ons spreken.

Het is eigenlijk hetzelfde als met alle oude fijne dingen. Zo kan een bezinning op Kerstmis in onze tijd ook u, gildebroeders, u doen bezinnen op uw eigen mooie idealen, van liefde en trouw, van dienstbaarheid aan Kerk en Staat, van de echte christelijke geest. Van harte een zalig Kerstfeest voor u en al de uwen

J. P. W. M. Verheijen,
Deken-pastoor van Oisterwijk

Bij de voorplaat

Terugblik 1971: Landjuweel Tilburg (2e prijs fotowedstrijd, opname H. Lafebere, Tilburg).

Doel en betekenis

van een aaneensluiting der Schuttersgilden in West-Europees verband

Wie iets afweet omtrent de geschiedenis van het gildewezen, komt vanzelf op de gedachte om de **West-Europese schuttersgilden** niet louter te zien als burens, die zonder meer in elkaars nabijheid gelegen zijn, maar om ze ook vanwege hun verwantschap nader met elkaar in verband te brengen en aldus bewust te worden van hun gemeenschappelijke grondbeginselen.

Die **verwantschap** berust allereerst op hun afstamming uit een gemeenschappelijke wortel. In het graafschap **Vlaanderen**, waar de schuttersgilden op z'n vroegst tegen het einde van de 13de eeuw ontstonden en wel dra gevolgd werden door die in het hertogdom **Brabant** omstreeks 1300, moeten wij het oorspronkelijk **stamland** zoeken van de schuttersgilden in de vorm, zoals die naderhand over geheel noordwest-Europa verspreid wordt aangetroffen.

In de loop van hun geschiedenis is er tot op heden een kern van **gebruiken** in stand gebleven, die men duidelijk herkennen kan bij het optreden der schuttersgilden, zoals bij een gildefeest met koningschieten op de vogel, bij een optocht door de gemeente, bij het vendelzwaaien, bij de kleding en de attributen, enzomeer.

Gebleven is tenslotte ook de **christelijke grondslag**; want de schuttersgilden onderhouden - zoals vroeger - een hechte binding met de Kerk. Zo wonen zij op hun feestdagen de Gildemis bij (dikwijls nog aan het altaar van hun eigen patroon-heilige) en begeleiden zij processies en kerkelijke waar- digheidsbekleders.

Wat in het verleden is begonnen en tot op heden werd voortgezet, mag voor de toekomst niet verloren gaan en moet naar best vermogen behouden blijven. De beste waarborg voor het behoud en de bevordering van deze gemeenschappelijke traditie is een nau-

were aaneensluiting van alle gelijkgezinde schuttersgilden. De in de „Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften“ aangesloten gilden drukken deze gezindheid uit in het motto: „Glaube, Sitte, Heimat“ (te vergelijken met onze leus: „pro aris et focis“ ofwel „voor altaar en haard“ - red.). Uit deze gemeenschappelijke geest ontstonden hier en daar al contacten van vriendschap en verbroedering tussen individuele gilden over de landsgrenzen heen.

Als nu ook op een hoger vlak een samenbundeling tot stand zou komen, dan staan de afzonderlijke gilden en groeperingen niet meer zo alleen; in een **grotere gemeenschap** krijgen zij meer ruggesteun en geborgenheid in een tijd, waarin zij dikwijls onderhevig zijn aan het kruisvuur der kritiek. Een bijzonder voordeel is daarbij de uitwisseling van informaties - ook door middel van tijdschriften - zodat men elkaar wederzijds beter leert kennen en men van alle belangrijke gebeurtenissen uit het gildeleven in breder verband op de hoogte is.

Hoe groter een gemeenschap is, des te gemakkelijker en beter kan men met vereende krachten allerlei gildezaken nastreven en door vakbekwame medewerkers doen behartigen, zodat ook de zwakkere gilden daarvan kunnen profiteren.

Hoogtepunten - en daardoor zichtbare tekens van saamenhorigheid - zouden groots opgezette gilde-evenementen kunnen zijn, waardoor de opgang van het gildewezen ongetwijfeld nog zal toenemen. Dat gebeurde in Brabant vooral door de Landjuwelen.

Al mag het saamenhorigheidsbewustzijn dan veelal vastzitten aan het gezamenlijk plezier in het schieten volgens traditionele vormen, juist dáár demonstreert de **broederschap** zich zeer nadrukkelijk. Als gildebroeders van verschillende nationaliteit nader tot el-

„De Gildetrom“, driemaandelijks tijdschrift van de Kring „Het Kwartier van Oirschot“, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden.

Redactie: C. A. B. A. M. Schade, De Hooze Braaken, Moergestel, telefoon 04243 - 370.

Redactieraad: Het Kringbestuur van „Het Kwartier van Oirschot“.

Correspondenten:

voor de Federatie: Math. E. M. van der Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040 - 438521.

voor Oirschot: Th. A. van de Loo, Jan van Galenstraat 2, Oirschot, tel. 04997 - 2002 en 1627.

voor Peelland: Alph. G. M. Niessen, Veestraat 43, Helmond, tel. 04920 - 24863.

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166 - 516.

voor Het Land van Cuyk: D. L. van Elk, Heidestraat 7, Gassel (Post Grave), tel. 08860 - 2309.

voor Kempenland: Karel Vermeeren, van Coothstraat 2, Eindhoven, tel. 040 - 118700.

Administratie: H. A. J. van Erve, Rootven 60, Moergestel, telefoon 04243 - 306.

Betalingen: Boerenleenbank te Hilvarenbeek; postrekening van de bank: 1079104.

Typografische verzorging: Drukkerij Harry Bek en Zn., Hoofdstraat 5-7, Veghel, telefoon 04130 - 3411.

Particuliere abonnementen: f 4,- per jaar, franco thuis.

Tarief advertenties voor vier nummers: 1/8 pag. f 25,-; 1/4 pag. f 50,-; 1/2 pag. f 100,-; 1/1 pag.

f 200,-; bijzondere afmetingen en speciale arrangementen op aanvraag.

Bronvermelding: artikelen en berichten uit dit periodiek mogen worden overgenomen, mits „De Gildetrom“ wordt vermeld, tenzij anders bepaald.

kaar wensen te komen, dan zouden in 't bijzonder gezamenlijke **schuttersfeesten** daartoe geeigend zijn, omdat schuttersfeesten echte volksfeesten zijn. Want hoe paradoxaal het ook moge klinken: schutters schieten niet meer vanwege hun weerbaarheid, maar zij willen de moderne bewapening juist overbodig maken door hun vreedzame wedstrijd in onderlinge broederschap.

Wel stellen zij zich te weer tegen één gevaar: de bedreiging van de **christelijke beschaving** in West-Europa. Marxistische en Maoistische ideologieën staan klaar om de bestaande orde tot de grond toe af te breken, zodat uiteindelijk slechts wanorde en gezagsloosheid overblijft. De vergiftiging door dergelijke denkbeelden vormt thans overal een niet te onderschatten gevaar!

Als wij schuttersgilden geloven een bijdrage

tot redding en vernieuwing van de westerse beschaving te kunnen leveren, dan mogen wij ons daartoe als vanzelfsprekend gevoelen. Immers uit ons bewustzijn van geschiedenis en traditie krijgen wij daartoe de nodige impulsen. **Omdat deze cultuur echter wezenlijk verbonden is met de geest van het christendom, laat deze geest zich nooit of nimmer daarvan losmaken.**

In het besef, dat onze schuttersgilden geworteld zijn in eenzelfde verleden en thans nog dezelfde idealen nastreven, moeten wij ons nauwer aaneensluiten om sterker te staan in het gildeleven.

Indien deze **eenheid** ook in organisatorisch opzicht gestalte zou krijgen, dan betekent dat een krachtige herleving van gisteren voor heden en morgen.

Keulen

Dr. Th. Reintges

Enige gegevens over St. Christoffel-Schutsgilden in Noord-Brabant

Na het verzoek om inlichtingen betreffende St. Christoffel-gilden door P. v. d. Burgt (1) zijn we op zoek gegaan naar gegevens over deze gilden.

St. Christoffel is de specifieke heilige voor de geweschutters. St. Antonius deelt met hem deze eer. Alle St. Christoffel-gilden gebruikten het geweer als wapen. Vaak wordt dit dan „bus” of „haakbus” genoemd. Later komt een dubbel geweer voor, dat men „heelhaaks” noemt.

Voor deze gilden wordt vaak de naam „kolveniers” of „kloveniers” gebruikt. Kolvenier of klovenier is afgeleid van kolverier (dissimilatie van r door n). Een kolverier was een man die met een klover wist om te gaan. Klover was de benaming voor een lang, dun kanon; later ook wel voor een draagbaar vuurwapen. Het was in de middeleeuwen de gewoonte kanonnen te onderscheiden met behulp van dierennamen. In Frankrijk koos men voor zo'n dun kanon de naam couleuvre, hetgeen slang betekent (lat: colubra=adder). Door verbastering ontstond kolover, ook wel klover genoemd (2).

De kolveniers-gilden kunnen nooit zo oud

zijn, als de oudste St. Joris (= St. Georgius) en St. Sebastiaan-gilden. Eerst in het midden der 14e eeuw werd immers het kruit uitgevonden.

Het oudste, bekende St. Christoffel-gilde in Nederland is dat van **Dordrecht**. Het wordt reeds in 1450 vermeld (3).

Te 's-Hertogenbosch verkreeg het St. Christoffel-gilde (tesamen met de andere drie Bossche schutten) in 1525 van Keizer Karel V een kaart. Daaruit blijkt het bestaan van dit gilde. Verheyen (8) meent te kunnen konkluderen dat het gilde precies in het jaar 1525 werd gesticht. Het gilde maakte gebruik van het altaar van de bontwerkers in de St. Jan, dat aan St. Christoffel, St. Leonard en St. Dymphna was toegewijd (4). Jaarlijks trokken zij ook mee in de omgang ter ere van Onze Lieve Vrouw.

Van dit gilde is verder zeer weinig bekend. Op het eind van de 18e of in het begin der 19e eeuw is dit gilde verdwenen. In 1785 richtten enige leden een request tot de overige leden, waarin zij verzochten weer te gaan schieten en zo het gilde te doen her-

leven als weleer (5). Twee jaar later was het voor de schutterijen nog moeilijker geworden. Men verbood de gilden nog leden aan te nemen zonder de toestemming van de gouverneur. Het effect bleef niet uit, want in 1793 waren alle officiers- onderofficiers-plaatsen onbezet. In 1825 worden wel de oude gildedoelen van deze schuts genoemd (6), maar of ze nog bestonden is twijfelachtig.

Het bewaard gebleven archief is vrij klein. Het bestaat voornamelijk uit gegevens van de 18e eeuw. In Noord-Brabant is het echter het oudste, bekende St. Christoffel-gilde (4).

Het Noordbrabants Museum bewaart van dit Bossche St. Christoffel-gilde nog een geelkoperen, gegoten **penning**. Op de **voorzijde** is Christoffel met kind afgebeeld, wadend door het water. Rechts van hem een door parellijn begrensde band met opschrift: S. CHRISTOF. Links dezelfde band, zonder opschrift (om de naam van een lid in te graveren?). Later is het getal 32 ingeslagen. Op de **keerszijde** zijn twee gekruiste geweren afgebeeld met daarachter een boom („Bos-sche boom“). Ernaast het jaartal 1668. Later is binnen de golvende lijnen (vuurslag?) het getal 40 ingeslagen. Om het dragen mogelijk te maken werd in de penning een gaatje aangebracht (7).

In 1856 was volgens Verheyen (8) in hetzelfde museum nog een zijden vaandel, met gouden lauriertakjes geborduurd, aanwezig. Op de vier hoeken waren wapenschilden aangebracht. Middenin stond het wapen van de schuts. Ook op een ander vaandel, eveneens destijds in dat museum berustend, kwam dat wapen voor, evenals de spreuk „Pro patria et civitate“. Het midden was gevuld met een afbeelding van St. Christoffel. Het gildewapen bestond uit **twee gekruiste geweren**. Dit komen we ook tegen op de penning uit 1668.

Het wapen van het Brusselse St. Christoffel-gilde was: twee gekruiste geweren in zilver op een veld van rood, bijeen gebonden door een vuurslag in goud en bekroond door drie bloemen (9). We kunnen dus aannemen dat de St. Christoffel-gilden hun **eigen wapen** hadden, evenals de St. Joris- en St. Sebastiaan-gilden.

Te **Oudenbosch** bestond in 1825 nog het St. Christoffel-gilde. Het had de kaart van Elisabeth, Prinses Gravin zu Zollern, Markiezin van Bergen op Zoom op 1 mei 1644 verkregen (10). In 1825 had het een weide, groot 17 roeden, bij het Moleneinde en een erfpacht op 5 huisjes te Oudenbosch. Aan roerende goederen waren er toen: houten trom, vaandel, drie pieken, zilveren schilden. De Hoofdman was toen Jan Roels en Anton van den Broek was Deken (6).

Ook **Oud-Gastel** heeft een St. Christoffel-gilde gekend. De kaart werd op 15 maart 1632 door Graaf Albert van den Bergh gegeven (11). In 1825 wordt het wel vermeld, maar heeft dan geen goederen (6).

De inwoners van **Nispen, Borteldonk en Rietgoor** kregen op 6 april 1628 van Prins Frederik Hendrik van Nassau toestemming tot het oprichten van een gilde. Zij hadden

daartoe een verzoek ingediend, omdat de streek door de vele aanvallen van landlopers en vreemde soldaten onveilig geworden was (12). De schut heeft hier tot in de 19e eeuw bestaan en bezat toen een huisje te Nispen, groot 1 roede en 32 ellen (13).

Op 19 april 1644 kreeg ook het St. Christoffel-gilde te **Rucphen** de kaart van Elisabeth zu Zollern. In 1825 komt het nog wel voor, maar heeft dan geen vaste goederen (12), (6).

De St. Christoffel-gilde van **Standaardbulten** kreeg op 1 mei 1644 de kaart van Elisabeth zu Zollern (10). Deze werd herzien en vernieuwd door de Raad van de Huize van Bergen op Zoom op 28 mei 1762 (11). In 1825 bezat het: vaandel, drie pieken, vier sluyers (= sjerpen), 6 zilveren schilden en vogel, medaille, koperen trom, twee tafels en vier banken. Zolang het gilde toen al bestond had het gebruik gemaakt van een kamer in een huis te Standaardbulten. Aan vast goed bezat het in 1825 10 roeden grond, waarop de schutsboom en doelen stonden (6).

In 1809 wordt in **Voorenselinde** een St. Christoffel-schutterij vermeld. Het had op 6 nov. 1653 van Elisabeth zu Zollern de kaart gekregen (11). In 1825 wordt het niet genoemd (6).

Wouw (Moerstraten) kreeg op 28 dec. 1660 een door dezelfde Elisabeth goedgekeurd St. Christoffel-gilde (11). De Magistraat van Bergen op Zoom keurde het opnieuw in 1667 goed (6). In 1825 had het geen vaste goederen. Wel waren er koningsschilden en een vaandel. Karel Geerts was toen Hoofdman (6).

Zegge (gemeente Rucphen) had in 1809 nog een St. Christoffel-gilde. In 1825 wordt het niet meer genoemd. Op 20 okt. 1712 had Maria Anna Markiezin van Bergen op Zoom het gilde goedgekeurd (11).

Het is opvallend, dat juist het aantal St. Christoffel-gilden vergelijkenderwijs in West-Brabant vrij groot is. In Oost-Brabant kende alleen het Bossche gilde deze patroon.

Te **Bergen op Zoom** bevindt zich in de burgermeesterskamer een merkwaardig 17e eeuws houten, gepolychromeerd St. Christoffel-beeldje. In plaats van de traditionele boomstam heeft deze St. Christoffel een geweer in de rechterhand. Blijkens mededeling van de heer J. H. van Mosselveld te Bergen op Zoom (14) is de herkomst van dit beeldje onbekend. Wel kwam te Bergen op Zoom een ambachtsgilde (15) van de zakkendragers voor, dat aan St. Christoffel was toegewijd. De kolveniers (16) uit deze stad vereerden St. Antonius.

J. A. Jolles vermeldt geen enkel van de bovengenoemde gilden. Ook in „Brabant's Gilden“ komen zij niet voor. Helaas moeten wij aannemen, dat reeds vrij lang geleden al deze gilden een zachte of gewelddadige dood zijn gestorven.

Buiten de vermelde gegevens en literatuur is weinig over deze gilden bekend. De schrijver houdt zich gaarne aanbevolen voor meer inlichtingen!

Ten slotte mijn hartelijke dank aan de heer P. v. d. Burgt te Acht, alsmede aan de heer G. Wonders te 's-Hertogenbosch, die de tekening van de afgebeelde **penning** op ware grootte vervaardigde.

Eindhoven

Johan Oomen

Literatuur:

1. De Gildetrom, jrg. 17, blz. 2.
2. Woordenboek der Nederlandse taal, 1941, blz. 4390 en 5163; Verdam, Middelnederlands Handwoordenboek, Den Haag z.j., blz. 296; A. C. Oudemans, Bijdrage tot een middel- en oudnederlands woordenboek, Arnhem 1872, blz. 428; N. Wijk, Franke's Etymologisch woordenboek, Den Haag 1949, blz. 319.
3. Jacobus Kok, Den oorsprong, aanwas, geschiedenis, voormalige en tegenwoordige toestand der Nederl. schutterijen en exercitiegenootsch. Amsterdam 1784.
4. H. B. M. Essink, Inventaris archief Bossche schuttersgilden, Gemeente-archief 's-Hertogenbosch.
5. Request Colveniers boogaert van 3 mei 1785, in: Tijdschr. voor Noord-Brabantsche Gesch., Taal en Letterk., jrg. 2, 1884/85, blz. 18, 120, 163, 193, 214.
6. Johan Oomen, Vaste goederen en bezittingen der Noord-Brabantse Schutsgilden in 1825, Eindhoven 1971; Rijksarchief Den Bosch, Prov. Grif. nr. 1824.
7. Volgens mededeling van de heer G. C. W. Wonders, Noordbrabants Museum.
8. G. B. Verheyen, Bijdrage tot de geschiedenis der voormalige schuttersgilden te 's-Hertogenbosch, in: Handelingen Prov. Gen. van K & W. in N.Br. over 1856, blz. 35-64.
9. Alb. Marinus, Le folklore Belge, dl III, blz. 148.
10. K. Slootmans, Overeenkomst van de keuren van de Schuttersgilden van Oudenbosch en Standaardbuiten, in: De Ghulden Roos, 1962, blz. 132-134.
11. Algemeen Rijksarchief 's-Gravenhage, Archief Binnenlandse Zaken, nr. 740.
12. A. Jans, Oprichting van Cloveniers-gilde voor Nispen, Borteldonk en Rietgoor, in: De Ghulden Roos, 1951, blz. 74.
13. B. H. Stolte, Enige onbekende gegevens over St. Sebastiaan-Gilde te Roosendaal, in: De Ghulden Roos, 1966, blz. 159.

14. Mededeling van der heer J.H. van Mosselvelde, gemeente-archivaris van Bergen op Zoom, per brief van 9 febr. 1971 aan de heer P. v. d. Burgt.
15. Brief van het Gemeente-archief van Bergen op Zoom (B. 1118).
16. Vergelijk Taxandria, jrg. 39, 1932, blz. 211.

Boekbespreking

Vaste goederen en eigendommen der Noord-Brabantse schutsgilden in 1825

Dit boekje werd verzorgd door gildebroeder **Johan Oomen**, en is, voor zover nog voorradig, voor de prijs van één rijksdaalder verkrijgbaar aan diens adres, Kloosterdreef 19a te Eindhoven.

Het is het eerste nummer van een reeks bronnenpublicaties, die men bij de studiecommissie van de Kring Kempenland wil laten verschijnen. Twee nieuwe afleveringen zijn al weer zo goed als persklaar.

Dit boekje bevat gegevens over ruim driehonderd Brabantse gilden uit **1825**. Deze mededelingen werden ontleend aan de antwoorden, die binnenkwamen op officiële vragenlijsten van het Rijk. Niet alle gilden, die toen bestonden, hebben om de een of andere reden geantwoord. Om enkele voorbeelden te noemen, de gilden uit St. Agatha, Beugen, Escharen, Holthees. Toevallig zijn deze gilden uit het Land van Cuyk, maar daar is dan misschien weer een aparte reden voor.

Niettemin is dit boekje een waardevolle „bijdrage tot de geschiedschrijving der Noord-Brabantse schutsgilden”, wat het hoofddoel is van deze **bronnenpublicaties**!

Eindhoven

Karel Vermeeren

Iets apart voor uw feest- en teeravonden:

„Het Gilde leeft”

een kleur- en klankbeeld over het Brabantse Gildewezen

Het is een ongeveer drie kwartier durende vertoning met een serie prachtige **kleurendia's** (onder meer over de Kringdagen te Nuenen en Moergestel, alsook over het Landjuweel te Tilburg), die - gekoppeld aan geluid, muziek en commentaar - een verhaal vertellen!

Deze indrukwekkende kleur- en klankimpressie werd - volgens deskundige adviezen en teksten van de heer J. A. J. Becx te Hilvarenbeek - samengesteld door

J. J. BRIEFFIES

Stevenszandsestraat 114 te Tilburg.

Afspraken liefst op schriftelijke aanvraag!

Brabantse Gilden op Prinsjesdag in Den Haag

De derde dinsdag in september was voor een 100-tal gildebroeders uit Brabant een gedenkwaardige dag, toen zij op uitnodiging van het Brabantse provinciebestuur deelnamen aan de ere-afzetting langs de route, waarlangs H. M. de Koningin en de leden van het Koninklijk Huis zich naar de Ridderzaal begaven voor de opening van het nieuwe zittingsjaar van de Staten-Generaal.

Twee bussen met gildebroeders uit het Land van Cuyck, Kempenland, Peelland en het Kwartier van Oirschot begaven zich op dinsdag 21 september in de vroege morgen naar het Zuidhollandse provinciehuis, waar zij meteen zeer gastvrij werden ontvangen. Het was wel een teleurstelling dat i.v.m. de veiligheid en het schrikken der paarden voor de gouden koets, het niet toegestaan was de vaandels en vendels mee te nemen. Het zal dan ook wel de eerste maal in de geschiedenis zijn, dat onze vaandels niet werden meegedragen.

Aan weerszijden van de Korte Vijverberg namen Koningen, tamboers en gildebroeders in hun veelkleurige kleding hun plaatsen in. Het wachten duurde niet lang, want vanaf deze plaats kon men het aankomen van de vele gasten en de leden der Staten-Generaal goed in ogenschouw nemen. Het was een kleurrijke afwisseling tussen al die militaire

uniformen. Bij het passeren van het koninklijk paar in de gouden koets werden de trommen geroerd, en stonden wij allen in de houding tijdens het voorbijtrekken van de stoet. Na de opening kwam de stoet weer over de zelfde route terug, waarna wij teruggingen naar het provinciehuis. Hier werd ons een zeer verzorgde lunch aangeboden en brachten de gilden de vendelgroet aan de Waarnemend Commissaris der Koningin Prof. Dr. van Praag en de honderden ambtenaren van het provinciehuis. De heer van Praag dankte voor het korrekte optreden der gilden en vroeg zich af, welke provincie volgend jaar zulk een fantastische afzetting zou kunnen verzorgen. Hij verzocht, mede namens de Commissaris, zijn dank over te brengen aan alle gildebroeders, waarna nog een groepsfoto gemaakt werd. Gezien de prachtige weersomstandigheden werd toen nog een rondritje gemaakt door Den Haag en Scheveningen met een uurtje pauzeren aan het zonnige strand. Op veelvuldig verzoek maakten de gilden bij het vertrek een rondwandeling over de boulevard tot aan het Kurhaus, waarbij zij veel applaus oogstten. Nog even vlug een pilsje en dan de bussen in, op weg naar het zuiden.

Het is voor allen een zeer fijne dag geweest en voor de Brabantse Gilden een succes-

Brabantse Schuttersgilden vertegenwoordigden de Provincie tijdens Prinsjesdag 1971 in Den Haag.

Aankomst van H. M. de Koningin bij het nieuwe Provinciehuis te 's-Hertogenbosch.
 Hare Majesteit wordt aan haar rechterzijde geflankeerd door Haar Commissaris in onze Provincie Dr. C. N. M. Kortmann en Federatievoorzitter Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen; ∞
 aan haar linkerzijde door de Burgemeester van 's-Hertogenbosch Mr. G. M. J. W. van de Ven en de Opperdeken van de Noord-Brabantse Federatie Jan van de Mortel. ∞

volle dag. Reeds daags daarna mocht de Federatie-secretaris, die zelf verhinderd was geweest, een dankbetuiging ontvangen van onze Commissaris Kortmann voor het korrekte optreden der gildebroeders.

A. Niessen

Opening Provinciehuis

Bij de plechtige opening van Brabant's nieuwe Provinciehuis op 12 november 1971 door H. M. de Koningin heeft - op uitnodiging van onze Commissaris der Koningin Dr. C. N. M. Kortmann - een afvaardiging van ongeveer 140 Brabantse gildebroeders uit de vijf kringen van onze Federatie de eervolle taak gehad om Hare Majesteit te begeleiden en daarbij te getuigen van de aanhankelijkheid der Provincie Noord-Brabant.

De begeleiding van dergelijke plechtigheden is immers een oud privilege van onze gilden, dat door de gezagsdragers weer volledig erkend wordt, dank zij de bewuste heropleving van de Brabantse Schuttersgilden.

Bij de aankomst der Koningin en genodigden stonden de gilde-koningen, vaandrags, vendeliers, tamboers, gildebroeders en gilde-functionarissen aangetreden in een ordelijke en kleurrijke formatie. Tijdens het daarop volgende openingsprogramma brachten de Brabantse Schuttersgilden in de hal hun indrukwekkende vendelgroet, als teken van trouw!

Een stijlvolle daad, die wel héél sterk afstak tegen de demonstratie met spandoeken, een nieuw soort hebbelijkheid, waarvoor de pers helaas méér belangstelling schijnt te hebben. „De gaat wel over” merkte een eenvoudige gildebroeder op, die aldus de betrekkelijke dingen wist te onderscheiden van de blijvende waarden, zoals de beginselen van het gildewezen.

De Commissaris der Koningin schreef in zijn voorwoord van het programmaboekje: „Het

provinciehuis moet de hooggeheven **stander** worden, waaromheen zich **Brabanders** verzamelen om in het gewoel der dagen en het gedrang van belangen **eigen hof en haard** te bewaken, te verdedigen, te versterken”. Een oproep, die de Brabantse schuttersgilden uit het hart gegrepen was!

J. A. J. Becx

IN MEMORIAM

**Harrie van der Sterren,
een man van het eerste uur!**

Op 14 september 1971 is in het Maasziekenhuis te Boxmeer op 86-jarige leeftijd, voor velen echter nog vrij onverwacht, overleden de heer Hendrikus Johannes van der Sterren, die voor menig een in Boxmeer en daarbuiten een bekende figuur geweest is in het maatschappelijk leven.

Jarenlang heeft hij allerlei verantwoordelijke functies bekleed en om al deze maatschappelijke verdiensten werd hij begiftigd met de Pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice.

In de lange lijst van functies staat Harrie van der Sterren vermeld als Eerste Deken van het H. Bloedsgilde van Boxmeer vanaf de heropricting (omstreeks 1920), maar in het bijzonder moge hier in herinnering gebracht worden zijn jarenlang voorzitterschap van de Bond van Schuttersgilden in het Land van Cuyk en zéér in het bijzonder zijn werkzaamheid voor onze Federatie, waarvan hij nog steeds „Lid van Verdienste” was!

De overledene werd te Boxmeer met grote gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gedragen en het past ons om dankbaar te blijven voor alles wat Harrie van der Sterren gedaan heeft voor de heropleving van ons Brabantse gildewezen. Hij was immers een man van het eerste uur!

Hij ruste in vrede

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

LIEFDADIGHEIDSFESTIJN 1971

Het Liefdadigheidsfestijn van onze Kring, het vierde in de reeks, en dit jaar georganiseerd door de drie Gilden uit de Beerzen ten bate van de Stichting „Het Zorgenkind”, reeds verslagen in onze vorige aflevering, blijkt ook financieel een waar succes geweest te zijn!

De totale opbrengst van de gezamenlijke activiteiten rond dit festijn bedroeg na aftrek van alle gemaakte kosten, ruim f 4000,— voorwaar geen kleinigheid!

In de komende najaarsvergadering zal het Kringbestuur voorstellen een verdeelsleutel te hanteren van f 100,— per Gilde als volgt:

de afd. De Kempen van de Stichting „Het Zorgenkind” (12 Gilden) f 1200,—; de afd. Tilburg (10 Gilden) f 1000,—; de afd. Oirschot (8 Gilden) f 800,— en de afd. Oisterwijk (5 Gilden) f 500,—; voorts ligt het in de bedoeling, evenals vorige jaren, enige missionarissen te bedenken, met name Pater W. van Sprang (Haaren), Pater E. Michelbrink (Hulsel) en Pater P. Wouters (Hooge Mierde), allen met f 200,—

In het begin van het Nieuwe Jaar zal de Burgemeester van Oostel-, Middel en Westelbeers, de Edelachtbare Heer Mr. L. K. M. Verwiel, deze gelden op een officiële bijeenkomst, in bijzijn van de Kringbestuurders

en de Overheden van de Beerse Gilden, aan de afgevaardigden van genoemde afdelingen overhandigen.

En nu maar uitkijken naar de Gildebroeders die het vijfde Liefdadigheidsfestijn, het eerste lustrum dus van deze uiterst populaire gebeurtenis, voor hun rekening willen nemen: het is veel, maar dankbaar werk!

ROND DEN ORSKOTSE TOREN

Gilde St. Sebastiaan

Piet v. d. Akker, houtbreker tot ver in de Belgische Kempen, wist „hem” wonen! Gezamenlijk met Hein Nuyens en Teuntje v. d. Steen heeft hij vanaf de steenweg naar Averbode meermalen staan turen naar „zijn” kasteel van Westerloo. Zij waren met de fiets op weg naar Scherpenheuvel; of op de terugweg. Teuntje v. d. Steen als meest-begaafde met de pen heeft ten lange leste geschreven . . . en 't lukte! Graaf de Merode nam zeer, zeer gaarne 't beschermheerschap over de Oirschotse gilde St. Sebastiaan aan. Zo ongeveer begon het; dat was vóór 14-18. Op een stralende zaterdagmiddag, 2 oktober 1971, brachten Prins de Merode en zijn beminnelijke gemalin een bezoek aan het door hen beschermde gilde. Op zijn uitdrukkelijke wens zonder ruchtbaarheid en uiterlijk vertoon. Een delegatie van St. Sebastiaan was hen te gemoet gereisd tot aan de landsgrenzen. Bij aankomst in Oirschot werd eerst bij de gildehof achter de Oerschoren gestopt. De bezoekers werden geboeid door de mooie ligging in de prachtige natuur in herfstkleuren. Er volgde hierna een rondrit door het dorp en een bezoek aan Spoorndonk, waar de Merodes in de 17de eeuw het kasteel Ten Bergh hadden. Na verwelcoming in de Gildekamer van „De Zwaan” werden de attributen, oude boeken en papieren van het gilde bekeken. Vandaar begaf het gezelschap zich naar de raadselder waar Burgemeester Cappetti, tevens ere-deken van St. Sebastiaan, na een welkomstwoord een boekwerk van Oud-Oirschot aanbood. Vanaf de pui namen de hoge gasten de vaandelgroet van de vendelier van St. Sebastiaan in ontvangst. Het volgend bezoek gold de St. Pieter, waar o.a. de grafsteen van de Merodes en wapenschilden bezichtigd werden. Pastoor Renders bood de Prins en Prinses een copie van O. L. Vrouw v. d. H. Eik ter plaatsing in hun huis-kapel aan. Ook het gerestaureerd kerkje op het Vrijthof werd bezocht.

Dominee v. d. Berg leidde daar het gezelschap rond. Vóór de overvloedige schutters-maaltijd in de Gildekamer, welke hierna volgde, werd aan Prinses de Merode een bloem-ruiker in de Belgische nationale kleuren aangeboden (de Prins deed niet onder en droeg

een das in de Nederlandse kleuren!). Nog werd een fotoalbum aangaande het Landjuweel van 1951 dat eveneens door Prins de Merode bezocht werd, overgereikt. Harmonie „Arti st. Amicitiae”, in 1843 ontsproten aan St. Sebastiaan, bracht tot slot een serenade. Bij het overstappen aan de grens bij Arendonk zag de Prins de volle maan hoog boven hem en merkte snedig op „zo vol als de maaltijd bij St. Sebastiaan”. Dat was het einde van een schone middag; schoon voor St. Sebastiaan en schoon voor Prins en Prinses de Merode.

Gilde St. Joris

De koning van St. Joris, Theo Bressers van de Wevershoek, heeft op het gildefeest in Deurne op de Hoge Lieve Vrouwendag van dit jaar het gouden koningsschild gewonnen. Een geweldige prestatie gezien de 68 gilden, welke dit feest bezochten. Theo, in zijn dagelijkse doen „goud-rijder” van een bekende bankinstelling nu dus in het bezit van deze „gouden rijder”, alias het gouden koningsschild. Ik zou zeggen beter kan het niet: 't is in veilige, goeie handen. St. Joris en Theo proficiat!

Gilde O. L. Vrouwe Broederschap

Het eerste lustrum Antiek-Kunst- en Vlooiemarkt op 4 september 1971 werd een groot succes; groter dan ooit te voren dacht ik. Iets unieks bracht veel mensen op de been; het afdalen van alpinisten vanaf de St. Pieterstoren. In het prille begin van deze eeuw is er ook een „afdeling” geweest (daar hoop ik bij gelegenheid op terug te komen). Deze laatste stunt (van St. Sebastiaan) mislukte in tegenstelling tot die van O. L. Vrouwe Broederschap.

Deze slaagde volkomen en droeg veel bij tot de drukte op deze jaarlijkse gildemarktdag. Wat ik in de vorige Gildetrom als levens-grote mogelijkheid aanroerde is bewaarheid geworden. Het O. L. Vrouwe Gilde behaalde het Gemeentelijk Wisselschild, dank zij vooral Antoon Aarts. Sinds 1953 was dat niet meer voorgevallen. Hartelijk gefeliciteerd!

Gilde Sancta Barbara

Koningschieten bij St. Barbara is altijd tot in de puntjes verzorgd! Dit jaar was letterlijk aan alles gedacht. Alhoewel de weer-goden aanvankelijk niet goed gezind waren, bleken zij op de juiste tijd gunstig gestemd te zijn: daar zal de hemelse St. Barbara voor gezorgd hebben; die kon niet achterblijven bij zoveel goede aardse voorbereidingen. Tijdens de titanenstrijd was het droog! Een zeer verheugend verloop, speciaal ook voor mij, had de kamp. Wie opvolger werd van koning Frans v. d. Loo (Bert-zoon)? Mijn algehele naamgenoot Theo van de Loo (Kees - in Canada - zoon)! Iemand met een rasecht gildehart uit een gildestam. Gelukgewenst Theo, proficiat St. Barbara. Het gaat je wél ook onder deze van de Loo als koning!

Th. A. van de Loo

St. Joris, Tilburg

Harrie van Lieshout opnieuw Koning !

Bij het koningschieten van St. Joris op 30 augustus, bleek Harrie van Lieshout het meest succesvol van alle mededingende Gildebroeders naar het Koningschap, liefst 25 in getale ! Met zijn geduchte voetboog schoot hij de vogel van de 28 meter hoge schutsboom, welke stond opgesteld op het schietterrein aan de Nieuwe Goirlese weg. Zoals te doen gebruikelijk begeleidden de Gildebroeders van St. Dionysius en St. Sebastiaan, de twee andere Tilburgse gilden, het koningschietend gezelschap, hetwelk na afloop van de officiële plechtigheden door de Burgemeester, Mr. C. J. G. Becht, op de erewijn ten Paleis-Raadhuize werd ontvangen.

Harrie was in 1953 reeds koning, en schoot zich in 1968 opnieuw tot deze hoge waardigheid ; nu hij dit jaar wederom koning geworden is, zit over drie jaren, wanneer wederom koninggeschoten wordt, het keizerschap er voor hem in ! Harrie, van harte proficiat !

Gewerengilde „St. Mauritius”, Goirle

Het seizoen is voor het Gewerengilde „St. Mauritius” uit Goirle weer voorbij en sloot de laatste paar maanden met het Kampioenschieten, Grote prijsschieten en het Boomsluiten. Alles ging op een prettige en gildebroederlijke wijze en de Hoofdman B. Burgers kon dan ook bij het sluiten van het seizoen zijn dank betuigen aan de steeds „bij uitstek trouwe leden” van zijn Gilde. Na een drievoudige wedstrijd over 20 schoten werd dit jaar een felle strijd geleverd om de kampioenstitel van ons Gilde. Tot de laatste kogel werd het lid Chr. Rijnen kampioen, mede door het feit dat zijn naaste concurrent de laatste kogel miste. Een prestatie van de kampioen om 50 vogeltjes in 60 schot te halen. Proficiat.

Nadat vele jaren de grote prijsverschieting in het slop geraakt was, zorgde onze nieuwe Hoofdman, de heer Burgers er voor om dit jaar dit unieke treffen weer in ere te herstellen en gezegd mag worden, tot volle tevredenheid en vreugde van onze Gildebroeders. De Hoofdman was wel afgeweken van de huishoudelijke artikelen en bestonden de prijzen hoofdzakelijk uit levensmiddelen, o.a. worsten, bakje gevuld met gesneden vleeswaren, enz. alsmede amunitie. Alleen Rozenprijs en een centjesprijs waren luxe voorwerpen. Maar geslaagd was deze verschieting, al was het dan ook verduiveld slecht weer.

Onze boomsluiting op 24 oktober i.l. was ook een succes, voornamelijk omdat ons enige vrouwelijke lid, mevrouw C. Rijnen-Vermeer de eerste vogel naar beneden haalde. Vogel nummer 2 was voor Jos van Broekhoven, terwijl vogel nr. 3 voor de heer Ad Rijnen was.

Het waren goede sluitwedstrijden voor seizoen 1971 en moge ook in 1972 de animo bestendig blijven, ja zelfs nog toenemen.

De secretaris

St. Sebastiaan, Westelbeers

Bij het koningschieten, hetwelk eind augustus plaats vond, kwam er niet alleen de nieuwe koning te voorschijn, doch ook ditmaal een **keizer** ! De gelukkige was **Janus Smolders** die met zijn kruisboog de vogel deed af-tuimelen van zijn hoge standplaats, en nu met de laatste koningstitel, er drie achter-een veroverde, hetgeen het keizerschap inhoudt.

De tweede vogel was voor **Jan van Hak**, waarmee hij zich **koning** schoot. Onnodig te vermelden, dat de feestvreugde bij St. Sebastiaan groot was ! Onze meest hartelijke gelukwensen voor keizer en koning !

St. Sebastiaan, Diessen

De koning is dood. . .

Leve de koning !

Het gilde St. Sebastiaan in Diessen heeft een nieuwe koning.

Met inachtneming van het eeuwenoude protocol is er maandag 6 september na een verwoede strijd uitgemaakt wie zich de komende 6 jaar Koning van St. Sebastiaan mag noemen.

Nadat de wereldlijke overheid in de persoon van burgemeester Otjens het openingsschot had afgegeven werd door de gildebroeders heftig gekampt om de vogel van z'n hoge zitplaats te halen. Uiteindelijk bleek het **Frans van Beurden** te zijn, die de beslissende treffer plaatste en de vogel naar beneden deed tuimelen, hetgeen meteen de abdicatie betekende van zijn voorganger Harry Hesselmans.

Hierna kon het uitgebreide ceremonieel plaatshebben dat bij een dergelijk koningschieten gebruikelijk is. Een gebeuren waar-bij uiteraard ook het zuster-gilde St. Joris was betrokken en dat veel belangstelling trok van de overige Diessenaren.

H. Sacramentsgilde, Hulsel

Groot feest was het op 2 oktober in Hulsel : twee gouden Gildebroeders en Gildezusters ! Het waren **Jac. Maas** en zijn vrouw Mevrouw Maas-Hermans, en **Fr. Roest** en echtgenote mevrouw Roest-Maas.

De naam MAAS is bij het Gilde een begrip van de eerste orde, en de feestelijkheden rond dit zeldzaam jubileum, navenant !

Na de plechtige H. Mis uit dankbaarheid, feestelijke huldiging van de jubilarissen en jubilarissen in café Maas, gevolgd door een indrukwekkende en toch luisterrijke receptie, waarbij ook het Kringbestuur vertegenwoordigd was, en vele hartelijke en waarderende woorden werden gesproken : voor het jubilerend gezelschap en de Gildebroeders van het H. Sacraments-Gilde een onvergetelijke dag !

St. Dionysius, Tilburg

Het 306 jaar oude Gilde, dat de naam van de Patroon van de stad Tilburg, fier in zijn vaan voert, heeft op 12 oktober zijn Patroonsfeest gevierd, dat aanving met een Gildemis in de Heikese kerk, die evenals de kerk in 't Goirke, is toegewijd aan St. Denijs, de patroon van Tilburg en . . . Parijs !

Na de Gildemis werd getrokken naar hotel de Lindeboom, waar tijdens de koffietafel drie jubilarissen gehuldigd werden : **C. van**

Huygevoort 40 jaar, de Gildemoeder, **Mevr. van de Poel**, 25 jaar en de bekende vendelier en leider van Gildedagen **A. Scheffers** eveneens 25 jaar, welke alle drie een zilveren herinneringsschildje werd opgespeld. Na deze intieme plechtigheid trok men naar het schietterrein bij café Schalke 1), voor de wedstrijden, een plek in de nabijheid van het geboortehuis van Peerke Donders, dus goei grond!

Daar weerde het jongste lid, Hans Willems (20 jaar) zich geducht onder de Gildebroeders, welke in grote getale waren meegetrokken (St. Dionysius telt 41 leden). De feestelijkheden na afloop mochten uit de aard der zaak niet ontbreken, en het was weer als vanouds goed: het gerstebier van Kyrië deed het weer best en de welvoorzienheid werd door de broeders en hun dames alle eer aangedaan! De aansporing „Gildebroeders maakt pleziere” was overbodig en St. Denijs kon over zijn mensen meer dan tevreden zijn.

Onze beste wensen mogen de drie jubilarissen vergezellen voor nog vele goede jaren bij hun dierbare Guld.

1) De kastelein is gildeman bij St. Sebastiaan.

St. Willibrordus, Wintelre

IN MEMORIAM

ALFONS KLESSENS

Op 11 augustus 1971 overleed in het r.k. Binnenziekenhuis te Eindhoven op 61-jarige leeftijd **ALFONS KLESSENS**, Hoofdman van het Gilde St. Willibrordus te Wintelre. Hij werd met gilde-eer begraven op 14 augustus d.a.v., waarbij ook het nagenoeg voltallige Kringbestuur aanwezig was.

De overledene was gildebroeder vanaf 1948. Fons, zoals hij door iedereen werd genoemd, was Koning van het Gilde van 1951 tot 1961. In 1957 werd Fons gekozen tot Hoofdman. Vier jaren was hij dus Koning en Hoofdman Een zeldzame combinatie.

Vooralsinds die tijd kon iedere Gildebroeder een voorbeeld nemen aan het wijze beleid en de manier waarop hij zijn taak steeds heeft vervuld. Het Gildewezen betekende héél veel voor hem. Hij was ook lid van de schietcommissie van de Kring voor het geweer.

Niet alleen het Gildewezen had zijn belangstelling hij was ook bestuurslid van de fanfare en nog diverse andere functies bekleedde hij.

Maar bovenal stond toch zijn gezin. Daarvoor

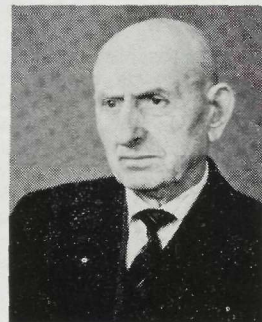
leefde en werkte Fons tot de laatste dag! Moge God in zijn goedheid het gezin Klessens de kracht geven dit zware verlies te kunnen dragen.

Ook voor het Gilde St. Willibrordus is het heengaan van deze hoofdman een zwaar verlies.

Dat hij ruste in vrede.

H. van Aaken, Hoofdman

St. Joris, Hoogeloon

IN MEMORIAM

ADRIANUS JACOBUS KOLSTERS

In het Binnenziekenhuis te Eindhoven, overleed op 12 augustus j.l., onze geachte Gildebroeder Sjaak Kolsters in de ouderdom van bijna 81 jaren;

In het jaar 1924 trad hij toe tot het St. Joris Gilde en bleef onafgebroken trouw zijn Gilde dienen gedurende ruim 47 jaren, tot zijn dood.

Op 16 augustus werd hij door zijn medebroeders met grote Gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gebracht.

Moge hij rusten in de vrede des Heren.

IN MEMORIAM

JAN ANTONIS

Op zondag 17 oktober 1971 overleed zeer plotseling, pas 41 jaar oud, gildebroeder Jan Antonis. Jan een was zeer actief gildebroeder. Hij was altijd bereid te helpen als er iets gedaan moest worden. Ook is hij enkele jaren gildekoning geweest.

Op genoemde zondag heeft hij met de drumband, waarvan hij tamboer-maitre was, de eerste prijs behaald. Blij met dat behaalde succes, werd er in de zaal feest gevierd. Jan ging vroeg naar huis, waar hij dezelfde avond nog is gestorven.

Op 20 oktober is hij met gilde-eer begraven. Iedereen was diep onder de indruk. Moge God zijn bedroefde vrouw en nog jonge kinderen helpen om dit zware verlies te dragen.

P. C. Goossens, secretaris

St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel

IN MEMORIAM KEES LINSCHOTEN

Op 31 augustus 1971 overleed op 73-jarige leeftijd de Heer Cornelis J. Linschoten, Deken van het Gilde St. Sebastiaan en Barbara. Kees Linschoten was een stille werker, zoals elk gilde er als regel heeft. Iemand, die niet op wil vallen, doch voortdurend actief is voor zijn gilde in alle mogelijke dienstbaarheden. Iemand, die niets ontgaat en altijd op tijd zorgt voor allerlei zaken, waaraan een ander dikwijls pas op 't laatste moment zou denken.

Hij was een gildebroeder uit het goede hout gesneden, die de gildebroederschap lief had, trouw was aan het geloof zijner vaders en wist, wat christelijk dienstbetoon in de praktijk betekende.

Gildebroeder vanaf 1921 werd hij in 1950 Hoofdman van het gilde St. Barbara, om dit na enige jaren over te geven aan de eveneens onvergetelijke gildebroeder, op dat moment vaandrig, Jac. van de Wouw, en de functie van deken te aanvaarden.

Bij de terugkeer van dit gilde in het moedergilde St. Sebastiaan in 1954/1955, deed hij, eenvoudig als hij was, zonder meer vrijwillig afstand van zijn dekenschap om die terugkeer zonder wrijving te doen verlopen. Zo was Hoofdman Linschoten als nederige dienaar van zijn gilde een voorbeeld voor vele andere gildebroeders.

De leden van St. Sebastiaan en Barbara zullen hem in dankbaarheid gedenken.

Moge God zijn dienaar reeds beloond hebben.

vE.

Nieuws uit Peelland

ST. WILLIBRORDUSFEESTEN TE DEURNE

Het was dit jaar 1250 jaar geleden dat St. Willibrord van Herelaef voor zijn kerk te Bakel goederen ontving te Bakel, Deurne en Vlierden. Door deze schenking werd tevens vastgesteld dat 12½ eeuw geleden deze gemeenten al bestonden, en dat Bakel de moederkerk was van de kerken uit deze omgeving. Waren er eerst plannen om dit feit te herdenken met een Landjuweel, opgezet door de gilden uit Bakel, Deurne en Vlierden, toch werd het feest om organisatorische redenen en om het feit dat de titel van Landjuweel dit jaar in het kader van „Tilburg Totaal” werd toegekend aan de drie gilden van Tilburg, georganiseerd door het St. Joris-gilde te Deurne.

Op zaterdag 14 augustus werden de feestelijkheden geopend met een rondgang door Deurne door het St. Willibrordusgilde Bakel en Vlierden, St. Joris en St. Anthonius Deurne en het St. Hubertusgilde Liessel. Na eerst een geweldige stortbui te hebben afgewacht, trokken de gilden, voorafgegaan door de Wilbert-tamboers, naar het klein kasteeltje, waar een onderlinge schietwedstrijd tussen de gilden werd gehouden om de koningstitel van die dag. Het was J. van Lierop van het St. Hubertusgilde, die deze titel behaalde, waarvoor Kringsvoorzitter A. Niessen en de Voorzitter van het Organisatie Comité de heer J. Vermeer een schild beschikbaar hadden gesteld. Wel werden daarna de Koningskruisen verschoten, maar voor het St. Jorisgilde kon het koningschieten niet doorgaan, wegens de duisternis en de regen.

Zondag 15 augustus. Reeds vroeg wezen de bedrijvigheden in het dorp erop, dat er iets bijzonders gaande was. Terwijl de kerk zich langzaam vulde met de genodigden, onder wie de Commissaris der Koningin Dr. C. N. M. Kortmann, de Voorzitter der Tweede

Kamer Mr. F. J. van Thiel, Oud-Commissaris Prof. Dr. J. E. de Quay, de Staten-leden uit Deurne, de burgemeesters van Bakel en Deurne, het federatiebestuur en 10-tallen gilden, werden door de Voorzitters van de Federatie en van de Kring op de pastorie de geestelijke autoriteiten ontvangen nl. Zijne Em. Bernard Kardinaal Alfrink, Aartsbisschop van Utrecht, opvolger van St. Willibrord, de Vicaris van het Bisdóm Mgr. Stevens, de Dekens van Asten en Helmond en de Pastoors van Bakel en Vlierden, welke allen door Pastoor Gerris op de pastorie werden verwelkomd.

Voorafgegaan door de gilden en begeleid door de beide voorzitters, werd de Aartsbisschop van Utrecht, gekleed in zijn bisschoppelijk gewaad, door de Heren Geestelijken in ambtskleding naar de kerk begeleid. Onder de H. Mis sprak Zijne Eminentie tot de gildebroeders zijn waardering uit voor de wijze waarop dit herdenkingsfeest gevierd werd, en vroeg gebed en steun voor zijn werk, dat in deze tijden wel bijzonder zwaar was; toen hij zei dat deze dag voor hem een bijzondere dag was, omdat hij op 't feest Maria Hemelvaart 15 augustus de priesterwijding had ontvangen, klonk er spontaan applaus op uit de kerk.

Na de H. Mis stelden de gildebroeders zich buiten op en nodigde de Kringvoorzitter de Kardinaal uit om de eed van trouw in ontvangst te willen nemen. Vendelier Jac. Swinkels van het St. Willibrordusgilde uit Bakel bracht toen de eed van trouw, door drie maal het vaandel te zwaaien boven het hoofd van de kardinaal. Op de pastorie werden de genodigden en het Organisatie Comité in de gelegenheid gesteld hun opwachting bij de kardinaal te maken. Een kort défilé en een vendelgroet besloten het samenzijn van de kardinaal en de gildebroeders.

In het Gemeenschapshuis verwelkomde Burgemeester Mr. Houbens de hoge gasten en de koningen der gilden, waarbij hij zijn waardering uitsprak voor het werk van het Uitvoerend Comité, en wel in het bijzonder voor wat de Hoofdman van het St. Jorisdigilde te Deurne A. Engelen hiervoor had weten te vezetten. Na de traditionele ere-wijn stelden de gilden zich op. Een onafgebroken stoet van zo'n 70 gilden in hun veelkleurige costuums, met standaardruiters, tamboers, St. Martinus met de bedelaar, St. Anthonius Abt en schutterijen en tamboercorpsen (het was immers een internationaal gezelschap) trok toen naar de prachtige kasteeltuin. Deze prachtige tuin leende zich voortreffelijk voor een dergelijk gildegebeuren.

Jammer was het, dat juist voor de opening een regenbui de gildebroeders naar binnen deed vluchten. Na de massale Incomste werd door vendelier Hubert Engelen de eed van trouw gebracht aan de burgemeesters van Bakel en Deurne, die samen deze eed in ontvangst namen. Nadat Burgemeester Mr. Houbens, de gilden had verwelkomd, spraken de Federatievoorzitter Jhr. Mr. Smits van Oyen en de Kringvoorzitter Alphons Niessen. Daarna bood de burgemeester van Bakel, de heer J. Ophey, aan het St. Jorisdigilde een prachtig zilveren schild aan als dank voor deze viering, die eigenlijk meer een Bakelse aangelegenheid was geweest, maar waar men niet over zulk een accommodatie kon beschikken.

In het Dinghuis was een kleine tentoonstelling

ingericht voor documentatie, terwijl op het binnenplein van de Kasteel-Ruïne in marktkramen, welke zeer goed op dit pleintje pasten, de tentoonstelling van gildezilver en vaandels werd gehouden. De jury had er de handen aan vol om uit die grote hoeveelheid van zilver de prijzen toe te kennen. Achter het klein kasteeltje stonden de schutsbomen opgesteld en begonnen de koningen aan de strijd om het **gouden** schild. Dr. Huub van Doorne loste het eerste schot voor het door hem geschonken schild, waarna de burgemeesters d'n boom vrijshoten. Na een lange strijd was het Koning Th. Bressers van het St. Jorisdigilde Oirschot die de gelukkige winnaar werd. Het St. Joachim Schützengilde uit Düren-Nord gaf een prachtige show met zijn Preiferkorps en op de verschillende velden werden de wedstrijden gehouden in vendelen, standaardrijden en schieten met de kruisboog. Nadat er in het begin even enige stagnatie was geweest doordat het publiek de stoelen en tafels van de jury mede naar de feesttent hadden genomen, verliepen de wedstrijden verder goed. Jammer was het dat de tamboers zich niet hielden aan de herhaalde mededelingen betreffende de plaats der jurys zodat het uitreiken van de prijzen der tamboers moest worden gestaakt, want het bleek dat er vrouwelijke tamboers uit de Federatie en drumbands waren opgetreden, wat alleen mogelijk was voor gilden buiten de Federatie. Burgemeester Mr. Houbens en de Kringvoorzitter reikten de prijzen uit en nadien ging het Uit-

Vendelier Hubert Engelen, wordt door Z. Em. Bernard Kardinaal Alfrink na zijn vendelgroet hartelijk dank betuigd. Wij zien op de foto v.l.n.r.: de secretaris van Kring Maasland, E. Gerrits; Prof. Dr. J. E. de Quav. Dr. Huub van Doorne; Math. van der Voort, Federatie-secretaris, Mevrouw en Burgemeester Ophey van de gemeente Bakel, Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen, Federatie-voorzitter; Zijne Eminentie, de Kringvoorzitter Peelland, Alphons Niessen, Mevrouw en Mr. Fr. J. van Thiel, Voorzitter der Tweede Kamer der Staten-Generaal en Dr. C. N. M. Kortmann, Commissaris der Koningin in Noord-Brabant.

(Foto Pierre van de Meulenhof, Helmond)

voerend Comité in vergadering, en werd besloten om zich te houden aan de uitslag der jury trommen, met uitzondering voor die gildebreeders die op twee plaatsen hadden getromd.

Wij kunnen gerust stellen dat, ondanks enkele schoonheidsfoutjes, het Gildefeest Deurne geslaagd genoemd kan worden, vooral omdat het optreden naar buiten uit tot in de fineses goed verlopen is.

Het mag niet onvermeld blijven dat de N.O.S. een prachtige kleurenfilm heeft opgenomen, welke werd uitgezonden in „Van Gewest Tot Gewest”.

KRINGDAG PEELLAND

Bij St. Margaretha te Aarle-Rixtel

Zaterdag, 4 september 1971, 15.00 uur.
Alle voorbereidingen waren getroffen en de Gildebreeders verzamelden zich in het Clubhuis Café van Roy, om hierna met de wind van achteren en onder een stralende zon alle inwoners van Aarle-Rixtel met slaande trom en vliegend vaandel te gaan uitnodigen om het Gildefeest te komen vieren.

Velen gaven hieraan gehoor tijdens de receptie die hierna volgde. Velen lieten hun gelukwensen vergezeld gaan van een geschenk in couverte.

Hierbij hoorden ook het Gemeentebestuur, het Bestuur van Kring Peelland en vertegenwoordigers van de plaatselijke verenigingen.

Het organiserend Gilde werd bijzonder verast door het aanbieden van vier zilveren schilden. Als eerste een herinneringsschild van de familie J. Slaats, die dit aanbood namens hun overleden Gildebreeders en oudkoning J. Slaats. Het Gilde van O. L. Vrouw schonk ook een zilveren schild, evenals mevrouw van Roy-Biemans, die haar 50-jarig jubileum vierde als caféhoudster en mevrouw van Dieppen-van Roy die deze dag juist jarig was bood ook een zilveren schild aan.

Van de koffietafel, die zeer goed verzorgd was, werd gretig gebruik gemaakt. Intussen arriveerden, wegens andere functionele reden verlaat, de Kringvoorzitter Alfons Niessen en Burgemeester E. P. A. M. Janssens.

Tijdens de koffietafel bood de heer Andriessen uit Helmond, een prachtige afbeelding van St. Margaretha in zilver aan, geplaatst op een stok.

Na de koffietafel werden wij afgehaald door

Gehoord en gezien

Op het Gildefeest in Deurne:

Gildebreeders op zoek naar de Pastorie:
„Hé Veurzitter, waar kenne we onze pastoor kwijt”

Bij het Provinciehuis in Den Bosch:

Vraag aan een jonge tamboer:

„Weet je wie juist met je gesproken heeft?
„Ja, met Bisschop Bluysen, en die wist zelfs waar Soerendonk ligt!”

het Gilde van O. L. Vrouw om tezamen met Ganzegats Hofkapel af te marcheren naar de feesttent om het speciaal gebrouwen Gildebier te gaan proeven. Dat dit bijzonder goed aan kwam bemerkte men al spoedig, want de stemming zat er goed in, vooral ook door de spontane medewerking van de Hofkapel; het was een gezellige avond.

Zondag 5 september:

Voorafgegaan door het Gilde O. L. Vrouw trok het voltallige Gilde naar de kerk voor de Gildemis, die werd gezongen door het dameskoor en opgedragen door kapelaan Mennen.

Na de H. Mis werd de eed van trouw afgelegd aan de kerkelijke autoriteiten. Daarna werden alle Keizers en Koningen ontvangen ten Gemeentehuize, waar het Gemeentebestuur de Ere wijn aanbood.

Intussen arriveerden op diverse plaatsen de Gildebreeders uit geheel Peelland in Aarle-Rixtel, die de straten een kleurrijk geheel gaven. De optocht kon precies om 13 uur beginnen. Vooropgegaan door Harmonie „De Goede Hoop” en onder een stralende zon trokken een twintigtal Gildes door het Dorp. Het was een prachtig geheel, vooral de „Incomste” was voor veel mensen een uniek gebeuren.

De Burgemeester opende deze Kringdag, en Kringvoorzitter Niessen sprak namens de Federatie. Aangezien alles volgens schema en precies op tijd verliep, kwam Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen net iets te laat, maar kon het niet nalaten de Gilden een succesrijke dag toe te wensen.

De wedstrijden werden vlot afgewerkt, zodat precies om 7 uur de uitslagen bekend konden worden gemaakt.

In de feesttent zorgde Jeugd Hofkapel nog voor enkele gezellige uurtjes.

Al met al een zeer geslaagde Kringdag!

Nieuws uit Maasland

KRINGDAG TE VUGHT

Op 5 september werd te Vught de Kringdag van Maasland gehouden, die georganiseerd was door het Gilde **St. Sebastiaan en Barbara**. Tijdens de Gildemis wakte pastoor van de Ven op tot bezinning, om te denken aler men iets doet, maar ook om te denken

als men met iets doende is, namelijk aan de beleving van de christelijke plichten in het leven.

Op het gemeentehuis preeks burgemeester Mr. H. L. F. M. Baron van Hövell van Wezeveld en Westerflir het prachtige werk der gilden, wat in de Kring Maasland onder

leiding van Kringvoorzitter Jan van de Mortel gedaan is en nog gedaan wordt.

Onder stralend weer vertrok de optocht vanuit het dorp naar de weide van kasteel Maurick. Daar werd bij aankomst het woord gevoerd door de Burgemeester, de Kringvoorzitter en de Hopman Chappin, waarna de vendelgroet werd gebracht. De burgemeester opende de schietwedstrijden met het eerste schot.

UITSLAGEN :

Optocht

Schoonste geheel (gecostumeerd) : St. Catharina, Vught.

Schoonste geheel (ongecostumeerd) : St. Ambrosius, Baardwijk.

Schoonste standaardrijder : St. Joris, Berlicum.

Schoonst gepresenteerde gilde : O. L. Vrouwe Schuts, Elshout.

Schoonste nar : St. Hubertus, Drunen.

Koningszilver

Best onderhouden koningszilver : St. Sebastiaan, Oisterwijk.

Schoonste papegaai : St. Catharina, Vught.

Schoonste koningsschild na 1945 : St. Hubertus, Drunen.

Vaandels en Standaards

Best onderhouden vaandel vóór 1945 : St. Antonius, Vorstenbosch.

Schoonste vaandel na 1945 : St. Joris, Haaren.

Best onderhouden standaard vóór 1945 : St. Antonius en St. Sebastiaan, Haaren.

Schoonste standaard na 1945 : St. Joris, Udenhout.

Vendelen

Individueel vendelen :

Vaandelafdeling : 1. C. Knevel, St. Sebastiaan, Oisterwijk.

Klasse A : 1. W. v. d. Wiigert, St. Willibrordus, Heeswijk; 2. P. v. Berkel, St. Antonius en St. Barbara, St. Michielsgestel.

Klasse B : 1. S. Scholze, St. Sebastiaan, Oisterwijk; 2. M. v. Dalen, St. Ambrosius, Baardwijk; 3. M. Pijnenburg, St. Joris, Berlicum.

Klasse C : 1. M. Houde, St. Willibrordus, Heeswijk; 2. P. Clement, St. Antonius, Nuland; 3. C. Zwa-

nenberg, St. Antonius en Barbara, St. Michielsgestel; C. v. d. Zande, St. Catharina, Vught.

Jeugdvendelen (beneden 16 jaar) :

1. P. van Berkel, St. Antonius en St. Barbara, St. Michielsgestel; 2. G. Heesackers, St. Willibrordus, Heeswijk; 3. de Leeuw, St. Hubertus, Drunen.

Groepsvendelen :

Jeugd : St. Hubertus, Drunen.

4-5- personen : 1. St. Catharina, Rosmalen; 2. St. Willibrordus, Heeswijk.

6 of meer personen : 1. St. Hubertus, Berkel-Enschot.

Trommen

Gildetrom :

Klasse A : 1. G. de Haan, O. L. Vrouwe Schuts, Elshout; 2. H. Ras, St. Antonius en St. Sebastiaan, Udenhout.

Klasse B : 1. L. de Visser, St. Willibrordus, Heeswijk; 2. v. d. Laak, Udenhout.

Muziektroupe klasse B : 1. P. van Lith, St. Joris, Berlicum.

Gildetrom jeugdklasse : 1. C. Pullens, St. Hubertus, Drunen.

Muziektroupe jeugdklasse : 1. Heesackers, St. Willibrordus, Heeswijk.

Standaardrijden

Beste standaardrijder op het tournooiveld : O. L. Vrouwe Schuts, Elshout.

SCHIETEN

Kruisboog

Korps : St. Ambrosius, Baardwijk.

Kampioen : J. Spapens, St. Ambrosius, Baardwijk.

Koningskruis : B. Kleijberg, St. Ambrosius, Baardwijk.

Handboog op doel

Korps : St. Ambrosius, Loon op Zand.

Kampioen : A. Bink, St. Ambrosius, Loon op Zand.

Geweer

Korps : 1. O. L. Vrouwe Schuts, Elshout; 2. St. Hubertus, Drunen; 3. St. Blasius, Heusden; 4. St. Barbara, Dinther; 5. O. L. Vrouwe Schuts, Elshout.

Kampioen : C. Weijtmans, St. Antonius en Sebastiaan, Udenhout.

Koningskruis : J. van Daal, St. Willibrordus, Heeswijk.

NASCHRIFT:

Er werd zelfs een schild beschikbaar gesteld voor het **oudst gedateerde attriboot**, welke prijs behaald werd door St. Catharina te Vught. Wij kunnen daarin echter nauwelijks enige verdienste of een wedstrijdelement zien! Daarentegen bevat de prijs voor **schoonst gepresenteerde gilde** (zie bij de optocht) ons inziens een uitstekende maatstaf. - Red.

Rondom Kasteel Maurick

Het gastvrije Vught ontving op 31 juli vele genodigden, waarbij ook het gilde **St. Catharina** alsook het Gilde **St. Sebastiaan en Barbara** aanwezig waren. Dit gezelschap was door het VVV uitgenodigd op Kasteel Maurick.

De burgemeester heette allen hartelijk welkom en maakte een bijzonder compliment aan het adres van de Winkeliersvereniging. Door genoemde schuttersgilden werd daarna de gebruikelijke **vendelgroet** gebracht.

(Zie foto op pagina 76)

Het Gilde **St. Sebastiaan en Barbara** te Vught heeft een nieuwe beschermheer alias Gildeheer in de persoon van de heer **F. H. Fentener van Vlissingen**: men vergelijkte dienaangaande deze jaargang op pagina 34.

De installatie vond op 2 september plaats ten huize van deze gildeheer, namelijk Huis Muiserick, grenzende aan Kasteel Maurick. Daabij waren aanwezig Hopman Chappin en Secretaris Paul Krijnen, die in zijn toespraak de grote gildevriend Mr. F. A. J. Deelen memoreerde, de vorige beschermheer, die kortgeleden overleed en over wie eveneens op pagina 34 van deze jaargang werd geschreven. Spreker dankte voor de bereidwilligheid van de nieuwe beschermheer en bood hem het zeldzame werk van Jolles, aan. Ook Mevrouw Fentener van Vlissingen, aan wie bloemen werden aangeboden deelde in de algemene vreugde.

Kroniek

DOMMELGROEP. De kleine kring „De Dommelgroep” heeft op 23 mei haar gildefeest gevierd, dat georganiseerd werd door het Gilde **St. Joris en St. Catharina** te St. Michielsgestel bij gelegenheid van het derde eeuwfeest. De organisatie was in goede handen en de 80-jarige Hoofdman Jan van Breugel leidde zelf nog voor een deel dit gildefeest, dat plaats vond op Huize Ruwenberg. Burgemeester Mr. P. Kamerbeek sprak het openingswoord, waarna de vendelgroet werd gebracht in aanwezigheid van de genodigden, waaronder Graaf van Lynden, de beschermheer. De burgemeester opende vervolgens de schietwedstrijden, waarvan M. Beks uit Vught het wisselschild kon overnemen van drs. L. de Grulter. Koning werd R. v. d. Aa van het organiserende gilde. Er werden eveneens prijzen uitgereikt voor trommen en vendelen.

DRUNEN. Het Gilde **St. Hubertus** heeft op 16 september een culturele avond verzorgd voor het **Vrouwengilde** van Drunen en omgeving en het is een echte gilde-avond geworden. Genoemd gilde trad in formatie het „Trefpunt” binnen, waar door Jan Toorians

een lezing werd gehouden over het gildewezen. Ook werd in de zaal een vendelgroet gebracht door enige jeugdige vendeliers, waarbij de nodige uitleg werd gegeven. Later werden dia's vertoond, alsmede een film van het Kringfeest te Nieuwkuijk. De dames, die uiterst tevreden waren over het gebodene, waren blij nu eens van dichtbij met het gilde kennis te hebben gemaakt.

OISTERWIJK. St. Sebastiaan te Oisterwijk heeft op 18 september een grootse vendelgroet gebracht in het dorp Heeten onder de gemeente Raalte, in Overijssel, zulks in het kader van de jaarlijkse middenstandsactie en ponymarkt aldaar.

Het gilde werd door het gemeentebestuur ontvangen in het Bejaardenhuis, waar de ere-wijn werd aangeboden. In optocht trok het gilde naar het marktplein, waar een vendelgroet werd gebracht onder leiding van Jan Toorians uit Loon op Zand. Op de markt werd door St. Sebastiaan ook een demonstratie gegeven in het handboogschieten op doel. Er werd zelfs koning geschoten met de handboog naar de houten vogel op de boom. Koning werd de Wethouder van Raalte, die mede de belangen van 't dorp Heeten behartigde. Na afloop ging men in optocht naar de ontvangstzaal, waar het bijzonder plezierig naar toe ging.

ELSHOUT. Op 25 september vierde het Gilde **Onze Lieve Vrouwe Schuts** te Elshout feest, toen de gildebroeders **P. Lommers** en **P. Klerks** gehuldigd werden vanwege hun 40-jarig gildebroederschap. Dit geschiedde tijdens de statiedag, die begon met het opdragen van de Gildemis door pastoor Van Osch.

Des middags werd B. Pelders winnaar van de schietwedstrijd, terwijl T. Pelders de beste schutter van het seizoen bleek te zijn. Des avonds spelde de kapitein genoemde twee jubilarissen de gouden speld met inscriptie op.

LOON OP ZAND. Op de statiedagen van de Loon-op-Zandse gilden in oktober is zo het een en ander gebeurd.

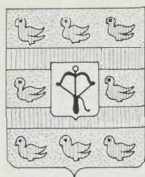
Bij **St. Crispijn** werd **Jan van Corstanje** de nieuwe koning van het gilde. Hij schoot met de kruisboog in de zaal!

Bij **St. Hubertus** werd **Jan van Laarhoven** gehuldigd als 50-jarige gildebroeder.

Bij **St. Ambrosius** zijn niet minder dan **tien gildebroeders** gehuldigd.

Het waren de Staande dekens Jan Biemans en M. van Aa, alsook Dekens A. van Veldhoven en Jan Toorians, alsmede de gildebroeders M. Voets, L. v. d. Hoven, Kees Vermeer, Chris Vermeer, en Fr. Vromans, die allen 25 jaar gildebroeder waren, terwijl daarenboven Jan Ijpelaar 45 jaar gildebroeder was. Zij ontvingen allen het zilveren schild, waarop het nieuwe St. Ambrosius-embleem is aangebracht.

Het Gilde krijgt een nieuwe handboogbaan en -boom. De plannen zijn in een vergevorderd stadium en mogelijk zal men daar het komende voorjaar al gebruik van kunnen maken.

Nieuws uit Het Land van Cuyk

Het Gildeblad van de Kring brengt deze keer (oktober, nr. 5) o.m. een uitgebreid en gedocumenteerd verslag van het Koningsschieten bij St. Lambertus, Milsbeek op 13 juni j.l., waarbij een hele brok **historie** wordt opgehaald, welke het lezen zeker de moeite waard is.

De schrijver, tevens redacteur van dit Gilde-

blad „De Guld”, stelt zich voor in de toekomst alle Cuyklandse gilden een dergelijke extra beurt te geven, hetgeen ertoe kan bijdragen om aan de veel te weinig bekende plaatselijke gebruiken en ook aan de **historische achtergrond van elk Gilde** een ruimere dan alleen plaatselijke bekendheid te geven!

Nieuws uit Kempenland

Het **St. Jansgilde uit Leender-Strijp** kan met voldoening terugzien op een geslaagd **verbroederingsfeest**, dat op zaterdag 2 en zondag 3 oktober werd gehouden. Het slagen hiervan is te danken aan de medewerking van zeer velen. Op die zaterdag werd de scheidende regerende-deken **Arnold van Dijk** gehuldigd in het Gildehuis. „De Hospes”. Vanwege zijn vele verdiensten voor de kring en in het kringbestuur werd hij benoemd tot **Ere-bestuurslid van Kring Kempenland**, welke eervolle onderscheiding vermeld stond op een gecalligrafeerde oorkonde, die hem bij deze gelegenheid werd overhandigd door de vice-voorzitter van Kempenland, gildebroeder Leo van Exel. De burgemeester van de gemeente Leende sprak daarna namens zijn gemeente en bood hem een rustieke rustbank aan welke inmiddels geplaatst was achter het St. Janskapelletje aan de voet van de schutsboom. Bovendien zei laatstgenoemde toe dat van gemeentewege het vervallen betonnen schuil- en opberghuisje bij de schutsboom zou vervangen worden door een mooie houten „schop”. Na deze huldiging kwam een dankwoord van de feesteling en deze meende ter herinnering aan de vele mooie uren die hij als gildebroeder en als regerende-deken in zijn gilde had mogen beleven een bewijs van dankbaarheid te moeten aanbieden in de vorm van een zilveren deken-schild, dat in de toekomst gedragen diende te worden door de regerende-deken. Hij sprak verder de hoop uit, dat het hem gegeven zou mogen zijn nog jaren vanuit zijn teruggetrokken positie het gilde te kunnen volgen. „Ik heb nu eenmaal gildebloed in mijn aderen”. Daarna kwam de tijd van handjes schudden en een voortreffelijk gezellig samenzijn. De zondag d.a.v. werd begonnen met een goedvoorbereide gildemis, opgedragen in een van belangstellenden uitpuilende feesttent, waarna de gildebroeders en genodigden zich verzamelden rond een welvoorzien koffie tafel.

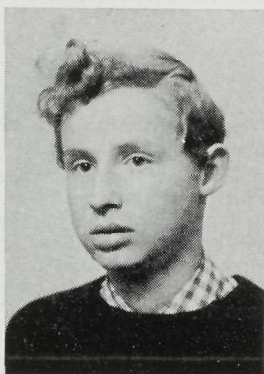

Arnold van Dijk

's Middags was er een optocht van de deelnemende gilden; er waren vendeldemonstraties en onderlinge wedstrijden voor tamboers, bazuinblazers, vendeliërs en schutters. Alles liep gesmeerd. Na afloop was er veel voldoening bij de organisatoren, de deelnemende gilden en de gildebroeders. Er waren mooie prijzen en bovendien keerde elk gilde huiswaarts met een zilveren herinneringschild, dat hen was uitgereikt door de feesteling Arnold van Dijk.

Op 3 oktober vond het traditioneel **koning-schieten** plaats bij het **St. Jorisgilde** uit **Gestel**. Het prachtige schietterrein achter de Genneper watermolen, het stralende na-jaarsweer, de grote belangstelling en vooral de ongedwongen sfeer die er heerste, dit alles werkte er toe mee, dat het een zeer geslaagde middag is geworden. Het was al meteen begonnen door het „vrij-end” schot dat ditmaal werd gelost door een **staatsse-cretaris van C. R. M.**, hare excellentie mevr. S. v. Veenendaal-van Meggelen. Zij toonde veel belangstelling voor dit gildegebeuren hetgeen moge blijken uit het feit, dat zij na deze officiële daad nog geruime tijd onder de gildebroeders bleef vertoeven. Zij was echter al lang, heel lang weg toen eerst bij het vallen van de avond na **vijfhonderd en vier schoten met kruisboog** het laatste stukje van de koningsvogel door **Gerard Pen-nings** naar beneden kwam. De nieuwe koning werd diezelfde avond nog ingehuldigd en geïnstalleerd in het Gildehuis.

Omdat die middag het schieten op de ko-ningsvogel dusdanig was uitgelopen dat de avond was ingetreden kon niet meer be-gonnen worden aan het **Kampioenschieten**. Hiervoor moest men op een andere dag bij elkaar komen. Na een spannende strijd mocht toen de zeer jeudige aspirant-gildebroeder **Pieter v. d. Putten**, met tien treffers van de twaalf op toerbeurt geschoten pijlen zich de nieuwe Kampioen noemen. Hierbij een

afbeelding van deze jeudige schutter die ongetwijfeld in de toekomst nog van zich zal laten horen.

Eindresultaten competities boogschieten

Dit jaar werd op behoorlijk verspreid liggende data geschoten te Eersel, Zeelst, Gestel, Duizel en Stratum door een gemiddelde van vijftienzeventig gildebroeders. Er heerste telkens een goede sfeer. Op 26 september was de sluitingsdag te Stratum. Wat het kruis-boogschieten betreft: J. Huijbers uit Steen-sel haalde de eerste vogel omlaag, de tweede viel door een goed gericht schot van kring-secretaris Math. v. d. Voort; kampioen werd Kuipers uit Zeelst en reserve-kampioen Broens eveneens uit Zeelst. Bij de viertallen werd de klassering als volgt: H. Kruisgilde, Gerwen; O. L. Vrouwe-gilde, Zeelst; St. Jorisgilde, Reusel; St. Lucia-gilde, Steensel; St. Joris-gilde, Gestel; St. Jansgilde, Soe-

rendonk. Het zilveren wisselschild ging naar het O. L. Vrouwegilde uit Zeelst.

Terwijl in de openlucht het kruisboogschie-ten plaats vond werd in de grote zaal van het Gildecentrum gekampt met de handboog. Hiervan werd W. v. d. Aalst uit Eersel de Kampioen; het wisselschild ging naar Han-sen uit Heeze (St. Joris-gilde). Hurks uit Stratum en Verheijden uit Zeelst behaalden resp. de 1ste en de prijs personeelschieten. De prijzen werden uitgereikt door de Kring-voorzitter K. Vermeeren.

Dank aan alle boogschutters voor hun sym-pathieke medewerking.

Bij gelegenheid van de viering van het **75-jarig bestaan van de Afdeling Eindhoven van het N.K.V.** werd de receptie die in de Stadsschouwburg werd gehouden onderbro-ken door een vendelgroet, welke gebracht werd door een uitgebreide deputatie van Eindhovense gilden. Deze viel zeer in de smaak bij de bestuurderen van de jubileren-de afdeling maar zeker ook bij de talrijke officiële genodigden uit het gehele land. Jan van Doorn gaf boven dien nog een staaltje weg van acrobatisch vendelen. De vijfen-twintig gildebroeders vormden een fleurig boeket op het groene gazon bij de schouw-burg. Het correcte optreden stond onder leiding van de Raadsheer van District Cen-trum, gildebroeder Fr. Royers.

Ouderling Willem Neutkens vierde op 7 nov. zijn gouden bruiloft. Aan „de Neut”, die tevens meer dan vijftig jaar gildebroeder was van het St. Catharinagilde uit Eindhoven-Strijp, waarvan meerdere jaren hoofd van de schietcommissie, werd het zilveren ere-schildje van Kempenland toegekend. De Raadsheer van District Centrum had het voor-recht hem dit te mogen opspelden. Vanwege de gezondheidstoestand van de jubilaris ge-beurde dit in een kleine familiekring en in tegenwoordigheid van de kapitein van boven-genoemd gilde, gildebroeder Reinier Strij-bosch.

Ook vanuit deze kolommen nog een dubbel proficiat.

In de ledenlijsten van vele gilden komt men meermalen reeksen dezelfde familienamen tegen, soms van opeenvolgende geslachten, soms van tijdgenoten. In het laatste geval vormen de dragers van zo'n naam, ook al is men geen „naaste” familie, vaak een belang-rijke, invloedrijke kern, die in een bepaald tijdsbestek richting-bepalend kan worden voor een gilde en daardoor een grotere ver-antwoordelijkheid ten opzichte van het be-treffende gilde heeft. Hierbij een „gezonde” groep van het **St. Jorisgilde** uit **Stratum**, met leden van het geslacht **Bax**!

Zittend van l. naar r.: Frans Bax en Joris Bax.
Staande van l. naar r.: Guido Bax, A. v. d. Linden (schoonzoon en zwager), Walther Bax en vader Jac. Bax, alias Piet, de man die de gildebroeders bij belangrijke gebeurtenissen steeds **achter** de tapkast van het Gildecentrum te Eindhoven kan vinden.

Moet dat nou ? !

In de herfst van dit jaar is het op meerdere plaatsen in Kempenland gebeurd, dat voor het koningschieten **te zware vogels** werden gebruikt. Bij één gilde moest men een andere dag terugkomen, bij een ander gilde had zich in de buik van een knoestige perehoutsen vogel zoveel lood samengekoekt, dat de vogel met hetzelfde schietmateriaal niet meet neer te halen zou zijn, op een andere

plaats moesten meer dan vijfhonderd schoten op de vogel worden gelost.

We moeten oppassen dat zó de **aard-digheid** er niet afgaat.

In België is het een schande als zoiets gebeurt, stel je voor dat er gevaar dreigt ! In zo'n gevallen snellen steeds naburige gilden toe om falende gilden op hun onkunde te wijzen en gaan dan bovendien nog met de koninklijke eer strijken, aldus Prof. Verbesselt.

DE REDACTIE, DE ADMINISTRATIE EN DE DRUKKERS VAN

„De Gildetrom”

wensen alle Gildebroeders en Gildevrienden
van ganser harte een

**Zalig Kerstfeest
en een gezegend Nieuwjaar**